

DEN NORSKE KIRKE

Gjerdrum og Heni menighet

Plan for kirkemusikk

«Musikk i Gjerdrum og Heni menighet skal åpne opp for uttrykk, opplevelse, deltakelse og refleksjon.»

INNHALDSFORTEGNELSE

Innledning	3
1. Den norske kirke - Plan for kirkemusikk	4
2. Borg Bispedømme - Strategiplan	5
3. Gjerdrum og Heni menighet - Lokal plan for kirkemusikk	6
3.1 Utvalg for kirkemusikk	6
3.2 Kirkemusikalske aktiviteter i menigheten	7
3.3 Visjon for kirkemusikk i Gjerdrum og Heni menighet	8
3.4 Kirkemusikalske ansvarsområder	9
3.4.1 Gudstjenester og kirkelige handlinger i Gjerdrum og Heni menighet	9
3.4.2 Kor- og ensemblevirksomhet	10
3.4.3 Samarbeid med barnehage, skole, kulturskole og hjemmet	11
3.4.4 Musikk på institusjonen og i diakonalt arbeid	12
3.4.5 Musikk som en del av trosopplæring i Gjerdrum og Heni menighet	13
3.4.6 Konsertvirksomhet	14
3.4.7 Instrumenter, utstyr og kirkemusikerens profil	15
Avslutning	16

Kirkeloven §9, 2.ledd, forutsetter at hver menighet har sin egen lokale plan for kirkemusikk. Med denne planen skal menigheten på en lettere måte kunne planlegge det kirkemusikalske arbeidet, og på en enkel måte kunne forutsi hva som trengs av ressurser både i forhold til det arbeidet som allerede gjøres, og det som måtte trengs ved eventuelle nye prosjekter. I tillegg vil planen gjengi det eksisterende tilbud av kirkemusikalske aktiviteter på publiseringstidspunktet.

Planen skal også legge føringen for økonomi og budsjettering av det kirkemusikalske arbeidet.

Det kirkemusikalske arbeidet i menigheten skal gjenspeile det allerede eksisterende mangfoldet innenfor kirkemusikk.

1. Den norske kirke - Plan for kirkemusikk

Den norske kirkes visjon er Mer himmel på jord.

I 2008 ble den nasjonale planen for kirkemusikk for første gang vedtatt av kirkemøtet.

Hovedformålet med planen er:

«Å styrke og sikre det kirkemusikalske livet i de lokale menigheter og kirkens formidling av ny og tradisjonell kirkemusikk.»

Kirkemusikken forener et åndelig og et musikalsk siktemål. Kirkemusikken tolker og formidler kristen tro. Den er menighetens felles svar på Guds tale til oss, og støtter og gir næring til det åndelige livet i menigheten.

Planen er delt inn i tre hovedpunkter:

1. Kirkemusikk - det teologiske grunnlaget
2. Musikalsk virksomhet i menigheten
3. Kirkemusikk i praksis, lokalt planarbeid.

Det tredje punktet har vært veiledende til utformingen av denne planen.

I strategiplanen for Borg bispedømme (2015-2020) leser vi følgende om kirkemusikk:

«Kultur og kirkemusikk: Kirken er en kulturell grunnstein i lokalmiljøet. Som folkekirke i Norge har vi en unik status i folks bevissthet. Dette har NRKs store satsing salmeboka minutt for minutt bevist til fulle. Dette gir oss muligheten til å både å ta vare på de sterke tradisjonene rundt blant annet dåp, konfirmasjon, ekteskapsinngåelse og gravferd, og å søke etter nye arenaer og tiltak som bygger på vår tradisjon. Korarbeidet er særlig viktig i denne sammenheng, ikke minst med tanke på å holde salmeskatten levende hos mennesker i alle aldersgrupper. Kirkens kulturarbeid har et potensiale ved å bedre samarbeidet med lag og organisasjoner.»

Bispedømmets strategiske mål formuleres slik:

«I perioden 2015–2020 vil vi at:

1. Flere deltar i og opplever gudstjenesten som et inkluderende og trosstyrkende fellesskap.
2. Flere søker dåp, og deltar i trosopplæring.
3. Den norske kirke er synlig i samfunnet, oppleves relevant og engasjerer seg i menneskers liv.»

For å nå fram til de strategiske mål har bispedømmet formulert 5 hovedstrategier:

1. Styrke kvaliteten på aktiviteter og tjenester når kirken møter mennesker.
2. Videreutvikle troverdig og målrettet kommunikasjon.
3. Utfordre medlemmene til å bruke og delta i lokalkirken.
4. Utvikle samarbeid med lokale foreninger og organisasjoner.
5. Styrke samhandling mellom ansatte.

«Alt som er sant og edelt, (...) , alt som er til glede og alt som fortjener ros, legg vinn på det!» (Fil 4,8)

Mangfoldet av organisasjoner og foreninger lokalt (idrett, korps, danselag) skaper store muligheter for kirken både til å delta på andre arenaer og til å invitere andre inn i kirken. Gjennom samarbeid med lokale aktører kan tilhørigheten til kirken styrkes, og kirken oppleves mer relevant i folks liv. Kirken kan nå flere gjennom samarbeid enn ved å stå alene.

3. Gjerdrum og Heni menighet - Lokal plan for kirkemusikk

3.1 Utvalg for kirkemusikk

På menighetsrådsmøtet den 22.04.2014 ble M-sak 14/14 «Utvalg for kirkemusikk» behandlet.

Protokollen viser at:

«Utvalget skal utarbeide forslag til lokal plan for kirkemusikk i soknet i henhold til plan for kirkemusikk, vedtatt av kirkemøtet i 2009. Utvalget skal bestå av 5 personer: MR-representant (leder), kirkemusiker (sekretær), sokneprest og 2 menighetsmedlemmer.»

Utvalget besto opprinnelig av:

Tone Lise Asphol (MR representant), Jakob Furuseth (sokneprest), Leif Haugland (menighetsmedlem), Gudmund Kogstad (menighetsmedlem) og Michel Zelissen (kantor).

Fra 2016 har utvalget bestått av følgende personer:

Gudmund Kogstad (MR representant), Jakob Furuseth (sokneprest), Kristine Skoglund Ask (menighetsmedlem), Else Johanne Birkenes (menighetsmedlem) og Michel Zelissen (kantor).

3.2 Kirkemusikalske aktiviteter i menigheten

Gjerdrum og Heni menighet har følgende kirkemusikalske aktiviteter:

- Menigheten har en forsangergruppe som varierer i størrelse og aktivitetsnivå.
- Det finnes en liste med frivillige som kan spørres til kirkemusikalsk arbeid (solister, instrumentalister osv.)
- Menigheten bruker liturgisk musikk fra 1977, men med lokalt utformet hallelujavers og Herrens bønn. Siste gudstjenestereform ga mulighet til å velge ny liturgisk musikk. Menigheten har ikke gjort dette. Det foreligger heller ikke noen konkrete planer om endring. Gudstjenesteansvarlig (eks. prest, kirkemusiker) har frihet til å variere i liturgisk musikk.
- Det planlegges og gjennomføres salmekvelder i løpet av året. Vi synger kjente og ukjente salmer og hører på musikk som knyttes opp til dagens tema.
- Musikkaféen er tilrettelagt for mennesker med utviklingshemming og holder til på Misjonshuset.
- Barnegospel er et tiltak fra Normisjon, men barnegospel er med jevne mellomrom med og synger på gudstjenester.
- Soulchildren er aktiv med konsentrerte, samlingsbaserte øvelser.
- Kor på prosjektbasis.
- Vi samarbeider tett med kulturlivet i Gjerdrum, bl.a. med gudstjenester og kirkelige handlinger, kulturkvelder, jubileer, visitas, julekonserten og kulturskolens elevkonserter.
- Menigheten arrangerer konserter i kirkene våre. Menigheten låner også ut kirkene til eksterne aktører.
- Menigheten har et kirkeband bestående av bass, gitar og slagverk. Kirkemusikeren spiller piano til og leder bandet. Bandet deltar jevnlig på noen utvalgte gudstjenester.

3.3 Visjon for kirkemusikk i Gjerdrum og Heni menighet

Utvalget har formulert følgende visjon for kirkemusikk i Gjerdrum og Heni menighet:

«Musikk i Gjerdrum og Heni menighet skal åpne opp for uttrykk, opplevelse, deltakelse og refleksjon.»

Denne visjonen skal være veiledende i alt kirkemusikalsk arbeid i menigheten. Arrangement som foregår i en av menighetens kirker/lokaler bør samsvare med vår visjon og Den norske kirkes visjon: «Mer himmel på jord».

3.4 Kirkemusikalske ansvarsområder

3.4.1 Gudstjenester og kirkelige handlinger i Gjerdrum og Heni menighet

Mål:

- Gjerdrum og Heni menighet er og skal være en syngende menighet!
- Musikken i gudstjenesten bør være forutsigbar og variert. En symbiose mellom gammelt og nytt, ulike sjangere og uttrykk.
- En betydelig del av kirkeårets gudstjenester skal benytte seg av ulike musikalske uttrykk og sjangere.
- Gudstjenester skal i stor grad åpne opp for at frivillige skal kunne medvirke musikalsk.
- Musikken i kirkene skal fortrinnsvis framføres live, unntak drøftes av prest og kirkemusiker med en pragmatisk holdning.

Tiltak:

- Liturgisk musikk bør gjennomgås og vurderes med gudstjenesteutvalget og gudstjenesteansvarlige ansatte for å oppnå en godt fungerende syntese mellom nytt og gammelt.
- Kirkemusikeren skal involvere frivillige utøvere og planlegge musikken, slik at om lag halvparten av gudstjenestene bærer et særskilt musikalsk preg, med for eksempel bedehussanger, lovsanger, folketoner, barnesanger osv.
- Arrangering av temakvelder som oppfordrer og inspirerer til økt sangglede.
- Det utarbeides et dokument som skal være veiledende om musikk og bruk av musikk i gudstjenester og kirkelige handlinger. Teksten skal være lett tilgjengelig på menighetens hjemmeside.

3.4.2 Kor- og ensemblevirksomhet

Mål:

- Gjerdrum og Heni menighet skal legge til rette for korvirksomhet.
- Menigheten skal ha en aktiv forsangertjeneste som har som mål å styrke menighetssangen.
- Kirken skal ha et eget kirkeband som deltar på diverse gudstjenester.
- Lokale kor, ensembler og enkeltpersoner må involveres og inviteres til deltakelse i gudstjenester og andre arrangement.

Tiltak:

- Kirkemusikeren skal sammen med ansatte og frivillige jobbe med korvirksomhet i menigheten.
- Kirkemusikeren skal kontinuerlig og aktivt jobbe med rekruttering av forsangere til forsangergruppe.
- Det er dannet et kirkeband som skal være fast på ca. fem gudstjenester i året, som for eksempel karnevalsgudstjeneste, to samtalegudstjenester, presentasjonsgudstjeneste for nye konfirmanter og lysvåken gudstjeneste. Kirkemusikeren er leder for kirkebandet og ivaretar at kirkebandet får plass i årshjulet.
- Kirkemusiker holder oversikt over kulturaktører i kommunen som er mulig å bruke i gudstjenesten og konsertvirksomhet.

3.4.3 Samarbeid med barnehage, skole, kulturskole og hjemmet

Mål:

- Kirkemusikken skal være implementert del av skole-kirkesamarbeidet.
- Barn og unge i Gjerdrum skal i sin oppvekst møte kirkemusikk i flere former.
- Barn og unge i Gjerdrum skal få kjennskap til de viktigste kjernesalmer, som en del av vår kulturarv.
- Menigheten skal være en god samarbeidspartner for barnehager, skoler og kulturskolen, og være en arena for musikalsk og kulturell utfoldelse.
- Samarbeidet med kulturskolen må styrkes.
- Kirken gir ved en høvelig anledning salmebok i gave til bruk i hjemmet. Dette kan eksempelvis gjøres ved dåp, et skolestart til et spesifikt klassetrin, gjennomført KUL-kurs mm.

Tiltak:

- Planen for skole-kirkesamarbeidet bør gjennomgås, med særlig blick på kirkemusikk.
- Det skal utarbeides en salmekanon som inneholder 15 salmer og sanger som barn og unge i Gjerdrum skal bli kjent med. Salmekanon skal være dynamisk.
- Kirkemusikeren må sammen med trosopplærer forsøke å implementere sanger fra bokgaven inn i gudstjenesten der boka blir utdelt.
- Kirkemusikeren sørger for jevnlig kontakt med kulturskolen for å drøfte ideer til samarbeid.
- Kirkemusikeren utarbeider et forslag til salmebok som bokgave. Dette forslaget bør inneholde realistiske mål med tanke på ressurser og budsjett.

3.4.4 Musikk på institusjon og i diakonalt arbeid

Mål:

- Andaktene og gudstjenestene på Gjerdrum Bo- og Behandlingscenter bør gjennom sine musikalske uttrykk i størst mulig grad være gjenkjennbar for besøkende.
- Driften i Musikkaféen bør opprettholdes.

Tiltak:

- I planlegging og gjennomføring av andaktene og gudstjenester på Gjerdrum Bo- og Behandlingscenter bør prest og kirkemusiker ha mest mulig plass for gjenkjennbare salmer og sanger.
- Kirkemusikeren må være tilstede på noen av Musikkaféens samlinger. Musikkaféen skal spesielt inviteres til en gudstjeneste i løpet av året.

3.4.5 Musikk som en del av trosopplæring i Gjerdrum og Heni menighet

Mål:

- Musikken skal være en viktig del i trosopplæringen og musikken skal fortrinnsvis være live.
- Barn og unge i trosopplæringen skal møte kirkemusikk i all sin variasjon.
- Barn og unge i Gjerdrum skal bli kjent med de viktigste kjernesalmer, som en del av vår kulturarv.
- Gjennom trosopplæringen skal barn og unge i Gjerdrum få utdelt sin egen salmebok.
- Musikk i trosopplæringen bidrar til å opprettholde salmetradisjon og gir deltakere «salmebagasje» for livet.

Tiltak:

- Kirkemusikeren er aktivt med i planlegging og gjennomføring av trosopplæringstiltak, og arbeidsplanen må ta hensyn til dette. Eksempelvis nevnes babysang som et viktig første møtested med kirkemusikk.
- Kirkemusikeren ivaretar bruk av salmene og sangene i trosopplæringstiltak jfr. salmekanon (pkt. 3.4.3), samt en utvidet versjon av denne for bruk i trosopplæringen.
- Kirkemusikeren, trosopplærer, øvrige ansatte og frivillige må legge til rette for korarbeid blant barn og unge i menigheten.
- Musikk er og skal være en viktig del av konfirmantundervisningen, både den klassiske salmen og den nye lovsangen.

3.4.6 Konsertvirksomhet

Mål:

- Konsertvirksomhet i Gjerdrum og Heni menighet må samsvare med denne planens visjon. Se kapittel 3.3.
- Konsertvirksomhet i Gjerdrum og Heni menighet skal nå et bredt publikum.
- Mangfoldet i kunstneriske uttrykk skal vises gjennom konserter.
- Konsertene skal ivareta både tradisjon og nytenkning.

Tiltak:

- Kirken skal planlegge, arrangere og/eller legge til rette for konserter som gjenspeiler mangfoldet i kunstneriske uttrykk og som når et bredt publikum.
- Kirkene skal promoteres som gode konsertarenaer i kommunen og omegn, og dermed lånes ut til aktuelle aktører.
- Kirkevergen er ansvarlig for retningslinjene og utlån av kirken. Kirkemusikeren bør være aktiv involvert i utforming og etterstrebing av retningslinjene.

3.4.7 Instrumenter, utstyr og kirkemusikerens profil

Mål:

- Begge kirkene må ha gode og funksjonelle instrumenter/utstyr tilgjengelig.
- Salmeboken må være førstevalg når det gjelder valg av sanger. Det må være tilstrekkelig med salmebøker i alle kirker og gudstjenestesteder.
- Kirkemusikeren har det overordna kirkemusikalske ansvar.
- Kirkemusikeren i Gjerdrum og Heni menighet må være en musikalsk fagperson med høy fleksibilitet som bidrar til menighetens musikalske mangfold.

Tiltak:

- Kirkemusikeren utarbeider en plan for vedlikehold og investering av instrumenter, utstyr, salmebøker osv.

Avslutning

Planen er godkjent i musikkutvalget 27.09.2019 og deretter sendt til menighetsrådet i Gjerdrum og Heni menighet.

Rådet har i sitt møte dd. godkjent planen og planen er dermed satt i virkning og må utvikle og ivareta det viktige musikalske arbeidet i menigheten.

Denne planen skal evalueres i løpet av hver menighetsrådsperiode.